

- **AES's håndtering af veteransager bør revurderes og der bør være klare regler for håndtering af veteransager**
En opdatering af særloven efter Soldaterlegatets anbefalinger ville kunne løse en række af følgende problematikker:
 - Veteransagerne bør ikke håndteres på lige fod med almindelige arbejdsskadesager. Borgere, der sendes på mission for Danmark i brændpunkter, har en højere risiko for skader end andre borgere. Dét bør der kalkuleres med økonomisk for hver mission, DK involverer sig i, og derfor skal disse sager også have særbehandling, da man på forhånd kender den højere risiko.
 - PTSD klinikkens psykiatere bør høres i hver enkelt sag, da de har den største ekspertise vedr. PTSD
 - AES' psykiatere skal ikke vurdere veteranens barndom/ungdom og lede efter mulige årsager til PTSD dér. Såfremt forsvaret har vurderet soldaten egnet til udsendelse, skal denne ikke senere have sværere ved at opnå anerkendelse for krigsskade, hvis der har været problemer forud for udsendelse. I stedet bør forsvaret sikre sig, at soldater der sendes på mission, er kapable til det, hvorved risikoen for PTSD mindskes.
 - AES' sagsbehandlere skal ikke kunne tilsidesætte faglig lægeekspertise og nægte anerkendelse, hvis en psykiater har vurderet, at der er tale om PTSD på baggrund af en udsendelse. Sagsbehandlerne er ikke lægefagligt uddannede.
 - Den syge veteran skal ikke føre bevis for, at oplevelser under udsendelsen har forårsaget PTSD. Bevisbyrden bør ligge hos AES
 - AES' opfattelse af, hvad der forårsager PTSD er forældede i fht. til nyere forskning, der påviser, at PTSD kan udløses, hvis man har *følt* sig i livsfare. Veteraner er afvist med begrundelsen, at AES ikke skønner, at de har været tilstrækkelig i livsfare eks. under minerydning.
 - AES sætter som regel mén grad og arbejdsvenetab meget lavt i forhold til veteranens faktuelle situation. Kun de færreste magter at klage over afgørelsen, da det betyder at sagen trækkes i yderligere langdrag udover de to år en sag tager.
- **Når en veteran anerkendes, skal det være AES / staten, der betaler advokatudgifterne**
 - AES' forløb er så svært og krævende for syge veteraner, at advokatbistand er nødvendig. Veteraner bør have fri proces, og når de vinder sagen, skal deres udgifter til advokatbistand betales af AES/staten. Som det er nu, trækkes honoraret fra veteranens erstatning.
- **Veteraner hvis udsendelser ligger mere end 20 år tilbage, skal ved anerkendelse af skade v. AES ikke have midlertidige afgørelser.**

Midlertidig afgørelse betyder, at sagen revurderes hvert år, for at se om veteranen har fået det bedre eller værre og dermed skal justeres i støtte. Hvis man eks. tjente på Balkan har man haft skaden i op til 27 år, og da er den irreversibel. Det giver derfor ingen mening at revurdere en gang årligt, da det giver stor usikkerhed for veteranen og er et væsentligt stressmoment!
En midlertidig afgørelse bør kun benyttes i specielle situationer ved så gamle sager.

➤ **Veteraner hvis sager blev afgjort inden 2007 efter den gamle erstatningslov, skal opjusteres efter de nye erstatninger**

Veteraner skal have samme erstatning for de samme skader fra de samme missioner, uanset om deres sag er blevet behandlet før eller efter 2007.

➤ **Balkanveteraner, med SVÆR PTSD, der søger førtidspension efter anerkendelse, skal ikke i arbejdsprøvning, praktik eller Flexjob.**

Det giver ingen mening og trækker blot sagen i langdrag med svære ulemper og stress for veteranen, der har kæmpet med PTSD i årevis. Det betyder at vedkommende bliver kastet rundt mellem arbejdspladser og offentlige kontorer og bliver udsat for svær stress.

➤ **Alle kommuner skal ved lov have en veterankoordinator**

Veterankoordinatoren skal have indgående kendskab til Forsvaret, viden om det kommunale system samt have modtaget grundlæggende undervisning fra Veterancentret.

Veterankoordinatorerne er lokalt forankret, så veteranen ikke bliver stavnsbundet til garnisonskommunerne i forhold til skånejob. Veterankoordinatoren skal bl.a. hjælpe og støtte veteranen igennem forløb i det offentlige eks. ved sygemelding, hvor sagen overgår til det kommunale jobcenter, hvilket kan være ekstremt stressende for en PTSD ramt.

➤ **Alle hjemvendte soldater skal modtage psykologsamtale og et evt. behandlingsforløb skal være anonymt**

Der er stadig mange soldater, der ikke tør søge psykolog bistand ved behov, af frygt for at miste den stilling de bestrider eller få forringet karrierechancerne.

Den rette psykologbehandling straks efter hjemkomst kan forhindre udvikling af PTSD, og dermed forhindre store menneskelige og økonomiske omkostninger senere. Jægerkorpset bruger psykologbehandling af sine soldater, der er udsat for skarpe situationer under deres missioner. Og det virker!

➤ **Forsvaret bør sikre sig, at den der besvarer en sag tilsendt fra AES, har kompetencer og kendskab til sagen.**

Veteranens sag sendes til høring hos modparten... i dette tilfælde Forsvaret.

Generelt behandler forsvaret disse sager med stor respekt, men der er eksempler på, at høringssager er besvaret forkert, fordi den person, der besvarede på forsvarets vegne, ikke havde tilstrækkeligt kendskab til den specifikke sag/veteran, og derfor afgav forkert udtalelse.

Det betyder yderligere forlængelse af forløbet, i værste fald at veteranen afvises på forkert grundlag.